

การขยายความหมาย ของคำว่าแม่ ที่ปรากฏในรายการเจ็คิมกินรอบวง ตามแนวคิดอรรถศาสตร์ปริชาน¹

The expansion of the meaning of the word
mother appears in the list of Jake Khin
around the circle based on the concept
of semantic semantics.

บุญยานุช แก้วฝ้าย, ปิยะมาศ อุดรี้, วราภรณ์ บุญชาญ,
ณัฐกฤษตา พิลาชัย, วรัญญา นิลไชย, ปณิตดา ทองอันตั้ง²

ปกกสิน ชาทิพฮอด³, กันยารัตน์ มะแสงสม⁴

-
- 1 บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง “การขยายความหมายของคำว่าแม่ที่ปรากฏในรายการเจ็คิมกินรอบวงตามแนวคิดอรรถศาสตร์ปริชาน”
  - 2 นักศึกษาด้านภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
  - 3 อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร (อาจารย์ที่ปรึกษา)
  - 4 อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือเพื่อวิเคราะห์การขยายความหมายของคำว่าแม่ที่ปรากฏในรายการเจ็คัมกินรอบวงตามแนวคิดอรรถศาสตร์ปริชาน ศึกษาบทความวิจัยนี้มุ่งวิเคราะห์การขยายความหมายของคำว่าแม่ที่ปรากฏในรายการเจ็คัมกินรอบวงตามแนวคิดอรรถศาสตร์ปริชานโดยศึกษาการขยายความหมายของคำว่าแม่ที่ปรากฏในรายการเจ็คัมจำนวน 10 ตอน ซึ่งมียอดผู้เข้าชมมากกว่า 1,000,000 คนดู โดยศึกษาเฉพาะคำว่า “แม่” ที่มีความหมาย ผลการศึกษาพบว่าการขยายความหมายของคำว่าแม่ที่ปรากฏในรายการเจ็คัมกินรอบวง ไม่ปรากฏในความหมายตรงที่ปรากฏในพจนานุกรม ผู้หญิงที่ให้กำเนิดหรือเลี้ยงดูลูก หากแต่คำว่าแม่ที่ใช้มีความหมายในเชิงนามนัย (Metonymy) คือ การเปรียบเทียบโดยใช้คำหรือวลีซึ่งบ่งลักษณะหรือคุณสมบัติที่เป็นจุดเด่น หรือลักษณะสำคัญของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือการกล่าวถึงส่วนใดส่วนหนึ่งของสิ่งใด ๆ มากกล่าวแทนคำที่ใช้เรียก สิ่งนั้นโดยตรง เป็นภาพพจน์ที่ใช้เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้คำธรรมดา ๆ ซ้ำชานามนัยอาจหมายถึง การกล่าวถึงชื่อสิ่งหนึ่งให้มีความหมายเป็นอย่างอื่น

คำสำคัญ:

คำว่าแม่ / การขยายความหมาย / นามนัย / รายการเจ็คัมกินรอบวง

Abstract

This research article aims to 1) analyze the expansion of the meaning of the word mother that appears in the list of Jae Kim Kin around the circle according to the concept of Prichan the study. This research article aims to analyze the expansion of the meaning of the word mother that appears in the list. Kim Kin around the circle according to the concept of Prichandum commentary concept by studying.

Keywords:

Mother's word / meaning extension / noun / Jae Kim Kin around the circle list

● บทนำ

ภาษาและความหมายเล่มนี้เป็นตำราทางอรรถศาสตร์อีกเล่มหนึ่งในแขนงวิชาหนึ่งในของวิชาภาษาศาสตร์ เป็นผลงานวิชาการของดร.ชัชวดีศรีลัมภ์รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาภาษาศาสตร์คณะศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ตีพิมพ์ในปี พ.ศ. 2562 โดยสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นการพิมพ์ครั้งที่3 หลังจากการตีพิมพ์ในครั้งแรกในปีพ.ศ.2550 ซึ่งผ่านมาแล้ว 10 ปีซึ่งแสดงให้เห็นว่า ในการพิมพ์ครั้งล่าสุดนี้ผู้แต่งได้พยายามปรับปรุงเนื้อหาของตำรานี้ให้ทันสมัยโดยบูรณาการงานวิจัยของผู้แต่งเข้าไปด้วย หลังจากที่ตำรานี้ได้ถูกนำไปใช้อ้างอิงเป็นเอกสารประกอบการสอนในสถาบันการศึกษาหลายแห่ง ดร.ชัชวดีศรีลัมภ์ (Saralamba,2019) ผู้แต่งได้เรียบเรียงตำราเล่มนี้เป็นภาษาไทยโดยอาศัยแนวคิดและทฤษฎีของนักวิชาการภาษาศาสตร์ทางชาติตะวันตก มุ่งให้เป็นตำราภาษาไทยสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แม้ว่าตำราในด้านนี้จะมีนักวิชาการชาวไทยหลายท่านได้แต่งขึ้นในอดีต เช่น อรรถศาสตร์เบื้องต้น ของ ดร.สุริยา รัตนกุล (Rattakul, 2012) ความรู้เบื้องต้นทางอรรถศาสตร์ของ ดร.พัชรีพลวงศ์ (Phalawong, 1999) การศึกษาความหมายของ ดร. ศิริพร ปัญญาเมธิกุล (Panyametheekul, 2006) หรือ ตำราที่แต่งขึ้นในช่วงเวลาเดียวกัน เช่น ภาษากับความหมายของดร. นันทนาวงษ์ไทย (Wongthai,2020) แต่อย่างไรก็ดีในรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาของตำราแต่ละเล่มนั้น ผู้แต่งแต่ละท่านไม่ได้นำเสนอในทำนองเดียวกันทั้งหมดทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับมุมมองของผู้แต่งที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ แต่จะเห็นได้ว่าตำราในปัจจุบันส่วนใหญ่จะมีการปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการสมัยใหม่ เนื้อหาของตำราเล่มนี้ก็ไปในทำนองเดียวกัน เป็นอีกมุมมองหนึ่งของผู้แต่งที่จะนำเสนอองค์ความรู้ใหม่ ๆ ในวงวิชาการ ผู้แต่งได้นำเสนอเป็น 4 ตอน แบ่งออกเป็น 8 บท ได้แก่ บทที่ 1 ว่าด้วยแนวคิดพื้นฐานด้านการศึกษาความหมาย บทที่ 2 ว่าด้วยแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับภาษา บทที่ 3 ว่าด้วยการศึกษาความหมายของภาษาในระดับต่างๆ บทที่4 ว่าด้วยการศึกษาความหมายในระดับคำ

บทที่ 5 ว่าด้วยความสัมพันธ์ทางความหมายของคำ บทที่ 6 ว่าด้วยการวิเคราะห์ความหมายของคำ บทที่ 7 ว่าด้วยการศึกษาความหมายระดับประโยคและ บทที่ 8 ว่าด้วยความหมายกับการใช้ภาษา โดยสาระสำคัญของแต่ละบทนั้นมีดังนี้

การนิยามความเป็นแม่ที่ปรากฏในลักษณะที่หลากหลาย ในทางชีวภาพ ความเป็นแม่หมายถึงการ ให้กำเนิดอาจนับรวมตั้งแต่เกิดการปฏิสนธิในครรภ์ในทางจิตวิทยา ความเป็นแม่หมายถึงการเลี้ยงดูทารกที่ถือกำเนิดออกมาในทางสังคม ความเป็นแม่หมายถึงการเป็นผู้ผลิตสมาชิกใหม่ให้แก่สังคม และผสมผสานวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง แต่ไม่ว่าจะนิยามจากด้านใด ความเป็นแม่มีส่วนสำคัญในการกำหนดความเป็นผู้หญิงหญิงในวัฒนธรรมนั้น สรีระตามธรรมชาติเป็นการบ่งบอกถึงความเป็นหญิงความเป็นชายในเรื่องเพศ(sex) แต่ธรรมชาติไม่ได้เป็นสิ่งกำหนดเพศสภาพ(gender) วัฒนธรรมหนึ่ง ๆ จะให้ความหมายของความ เป็นหญิงและความเป็นชายด้วยระบวนการกล่อมเกลาและสร้างความหมายทางสังคมและการเมือง 1 เป็นที่น่าสังเกตว่าความเป็นหญิงจะสามารถนิยามตนเองโดยอิงความสัมพันธ์กับผู้อื่นคือเป็นลูกสาวเป็นเมีย และเป็นแม่ในบรรดาสถานภาพที่กำหนดความเป็นหญิง ความเป็นแม่อาจเรียกได้ว่าเป็นสถาบันเพราะในการสร้างอุดมการณ์เกี่ยวกับผู้หญิงมีความสัมพันธ์กับความเป็นแม่อย่างแนบแน่น ด้วยเหตุที่ในสังคมที่ถืออำนาจชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) แบ่งผู้หญิงออกเป็นสองขั้วคือผู้หญิงดี กับผู้หญิงไม่ดีผู้หญิงดีจะถูกมาตรการทางสังคมควบคุมไว้ด้วยการสร้างมายาคติของความเป็นแม่และความเป็นแม่ก็ ล้วนถูกกำหนดและต้องการด้วยสำนึกของผู้ชายทั้งสิ้นโดยที่ผู้หญิงแทบจะไม่มีส่วนร่วมในค่านิยามนั้นเลย 2 จึงจะอาจสรุปได้ว่าการเป็นผู้หญิงในสังคมแบบพ่อเป็นใหญ่ใช้มาตรฐานซ้อน(double standard) ทาง จริยธรรมต่างไปจากผู้ชาย จึงกลายเป็นว่าผู้หญิงต้องธำรงรักษาความดี (ดังที่เรามักพบข้อห้ามต่างๆ ใน สังคมเสมอว่า เธอไม่ควรทำเช่นนั้นเพราะเธอเป็นผู้หญิงและในทำนองเดียว”ผู้ชายทำได้แต่ผู้หญิงทำไม่ ดี”) และความดีนั้นก็ไปอิงกับความ เป็นแม่ ดังนั้นถ้าจะกล่าวได้ว่าการเป็นผู้หญิงก็คือความเป็นแม่ก็คง ไม่ผิดนักความเป็นแม่จึงเป็นสถาบันที่ใช้เป็นมาตรการควบคุมผู้หญิงและสร้างความเป็นผู้หญิงที่

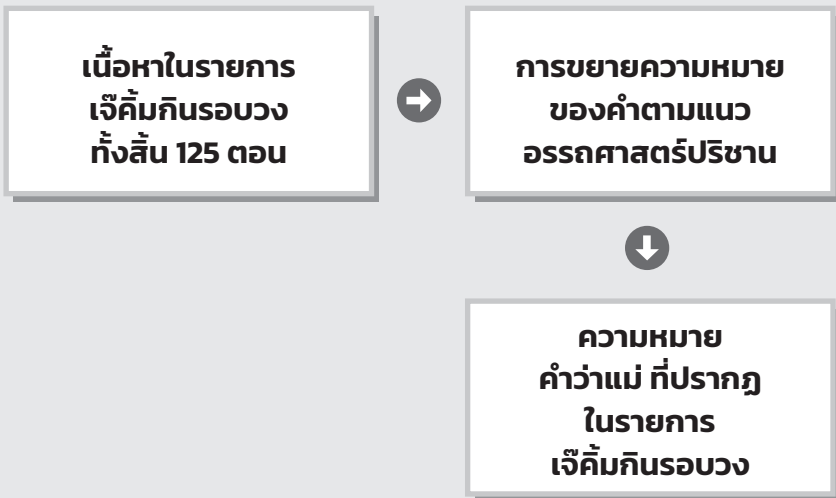
สมบูรณ์ด้วยการการใช้ร่างกายผู้หญิงหญิงเป็นแหล่งผลิตชีวิตกล่าวคือ “การเป็นแม่และเลี้ยงลูก” และอุทิศชีวิตเพื่อผู้อื่นกล่าวคือ”การผดุงนิสัยเอาใจใส่อ่อนโยนเอื้อเพื่อ อาหาร เมตตา อดทนและเสียสละ

● วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์การขยายความหมายของคำว่าแม่ที่ปรากฏในรายการเจ็คิม กิรนอบวงตามแนวคิดอรรถศาสตร์ปรีชาน

● กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์การขยายความหมายของคำว่าแม่ จากรายการเจ็คิมกิรนอบวง” มีกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

● วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยนี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การคัดเลือกข้อมูลเพื่อดำเนินการวิจัย โดยคัดเลือก จากรายการเจ็ทคัมภีร์รอบวง เริ่มต้นจากตอนที่ 1 ถึง 125 ตอน ทำให้ได้กลุ่มข้อมูลทั้งสิ้น 16 ตอน

ขั้นตอนที่ 2 เก็บข้อมูลและความหมายคำว่าแม่จากพจนานุกรม

ขั้นตอนที่ 3 พิจารณาความหมายคำว่าแม่ถูกขยายด้วยกระบวนการทางปริชาน

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์การขยายความหมายคำว่าแม่ จากรายการเจ็ทคัมภีร์รอบวงที่มียอดวิว 1,000,000 วิวขึ้นไปรวมทั้งหมด 16 ตอน

ขั้นตอนที่ 5 สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

● ผลการวิจัย

ผลการวิจัย แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. แนวคิดอรรถศาสตร์ปริชาน

แนวคิดอรรถศาสตร์ปริชานที่จะกล่าวถึงนี้ประกอบด้วย 1) ความหมายของอรรถศาสตร์ปริชาน และ 2) ความสำคัญของอรรถศาสตร์ปริชาน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ความหมายของอรรถศาสตร์ปริชาน

บัณฑิตกัญจ ตั้งภากรณ์ (2561) กล่าวว่า ความหมายของอรรถศาสตร์ปริชาน “ปริชาน (cognitive)” ว่าเป็นระบบความรู้ ความคิดเชิงมโน ทักษะ ส่วนศาสตร์ทางปรัชญานั้น ชลธิศ ธีระฐิติ (2550, อ้างในทัศนีย์ เมฆถาวรวัฒนา, 2553) มองว่า “ปริชาน” คือความรู้หรือความนึกคิด ซึ่ง สอดคล้องกับศาสตร์ทางจิตวิทยา โดยกล่าว “ปริ ชาน” คือกระบวนการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ของมนุษย์ที่ ผ่านกระบวนการทางจิตใจเป็นสำคัญ ซึ่งประกอบด้วยการสังเกต การรับรู้ การจดจำ ทักษะคิด เป็นต้น จากคำนิยามของคำว่า “ปรชาน (cognitive)” ข้างต้น จะเห็นได้ว่านักวิชาการให้ความหมายใน ทำนองเดียวกันโดยกล่าวคือ “ปริชาน” คือ การคิด

ที่เป็นระบบอย่างมีกระบวนการ มีเหตุและผล รวมถึงการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากภาพสะท้อน ของความนึกคิดหรือโครงสร้างทางมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษานั้น อย่างไรก็ตาม แนวคิดทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน (cognitive linguistics) ถือเป็นทฤษฎีทางภาษาศาสตร์แนวใหม่ที่เริ่มได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ แนวทางภาษาศาสตร์ปริชานมีสมมุติฐานหลักเกี่ยวกับภาษาอยู่ 3 ประการ ที่มีทฤษฎีภาษาศาสตร์แนวเดิม ดังนี้คือ 1) ภาษาไม่ใช่องค์ประกอบที่แยกเป็นเอกเทศจากระบบปริชานอื่นๆ 2) ไวยากรณ์เป็นผลจากการสร้างสรรค์มโนทัศน์ และ 3) ความรู้ทางภาษาได้มาจากการใช้

อรรถศาสตร์ปริชานศึกษาความหมายโดยสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับระบบความคิดของมนุษย์ ซึ่งมีแนวคิดที่ว่าภาษานั้นไม่ได้มีความสำคัญกับวัตถุหรือความเป็นจริงในโลกโดยตรง แต่การรับรู้ของมนุษย์และการเข้าใจโลกเป็นพื้นฐานตามโครงสร้างทางภาษาของมนุษย์ ความสามารถทางภาษาเป็นลักษณะเฉพาะที่แยกจากระบบปริชานอื่นๆ แต่มองว่าเป็นการพัฒนาความสามารถที่เกิดจากการผ่านกลไกทางปริชานที่มนุษย์มีอยู่เดิม ภาษาเกี่ยวข้องกับระบบความคิดที่เป็นมาจากการประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน และสามารถนำหลักการนี้มาเป็นพื้นฐานของคำในการวิเคราะห์ความหมายของคำจึงไม่สามารถแยกความหมายออกจากประสบการณ์ได้กิจกรรมในระดับของความคิดในเรื่องของการจัดการกับ ความรู้และข้อมูลต่างๆ ที่คนเราคิด โดยอาจรวมไปถึงเรื่องของการรับรู้การเก็บ หรือการนำข้อมูล ดังกล่าวเหล่านั้นมาใช้ ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการมากมายเช่น การจดจำ การใช้เหตุผล ฯลฯ ภาษานั้นไม่ได้มีความสัมพันธ์กับวัตถุหรือความเป็นจริงในโลก (real world) โดยตรง แต่การรับรู้ของมนุษย์และการเข้าใจโลกเป็นพื้นฐานตามโครงสร้างทางภาษาของมนุษย์

นุชนารถ เฟื่องสุริยา (2549) ศึกษาการใช้ภาษาในการแสดงการตำหนิของคนไทย โดยมี วัตถุประสงค์สองประการคือ 1) ศึกษารูปแบบและกลวิธีการใช้ภาษาเพื่อแสดงการตำหนิของคน ไทย 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีการใช้ภาษาเพื่อแสดงการตำหนิของคนไทยกับระดับค่า ความรุนแรงของความผิด โดยรวบรวม

การดำเนินที่ปรากฏในนวนิยายไทยจำนวนสี่เรื่อง จากนั้นมา สถานการณ์และถ้อยคำที่แสดงการดำเนินในนวนิยายมาเป็นแนวทางในการจัดทำแบบสอบถาม จำนวน 60 ชุด ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไปและมีอายุ ระหว่าง 20-60 ปี

ผลการศึกษาพบว่ารูปประโยคที่คนไทยนิยมใช้มากที่สุด ได้แก่ ประโยคบอกเล่า ประโยค คาทาม ประโยคคำสั่ง ประโยคปฏิเสธ และประโยคขอร้อง ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่าคนไทย นิยมใช้วัจนกรรมอ้อมมากกว่าวัจนกรรมตรง ผลการวิเคราะห์ทฤษฎีการใช้ภาษาเพื่อแสดง การดำเนินพบว่าทฤษฎีที่คนไทยนิยมใช้มากที่สุดได้แก่ การใช้ภาษาอ้อม การใช้ความสุภาพเชิงลบ การใช้ภาษาแบบตรงไปตรงมา และการใช้ความสุภาพเชิงบวก ตามลำดับ ผลการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีการใช้ภาษาเพื่อแสดงการดำเนินกับระดับค่าความรุนแรงของความผิดพบว่าระดับค่าความรุนแรงของความผิดไม่มีผลต่อการเลือกใช้ทฤษฎีการใช้ภาษาในการแสดง การดำเนินของคนไทย

1.2 ความสำคัญของอรรถศาสตร์ปริชาน

อรรถศาสตร์ปริชานเป็นแขนงสำคัญของ ภาษาศาสตร์ปริชาน มีแนวคิดพื้นฐานว่าความหมาย ในภาษามีความสัมพันธ์กับระบบปริชานของมนุษย์ และสามารถสะท้อนให้เห็นมโนทัศน์ของมนุษย์ ที่มีต่อ สรรพสิ่งได้ (Lakoff and Johnson, 1980) การศึกษา ทางอรรถศาสตร์ปริชานจึงมุ่งศึกษากระบวนการทางปริชานของมนุษย์ ตั้งแต่ขั้นตอนการรับรู้สรรพสิ่งรอบตัวด้วยประสาทสัมผัสของการพูด ‘บัณฑิตกัญจ ตั้งภากรณ์ (2561) กล่าวว่า เพื่อนำความรู้ทางอรรถศาสตร์ปริชานตามแนวคิดทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชานมาประยุกต์ใช้กับการสอนคำศัพท์ภาษาไทยเพื่อให้ผู้สอนภาษาไทยมีหลักการในการอธิบายคำหลายความหมายและผู้เรียนชาวไทยมีวิธีการการวิเคราะห์ความหมายของคำ เพื่อให้เกิดการจดจำในการเรียนรู้และการใช้คำศัพท์ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องจากผลการวิเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทยพบว่าผู้เรียนชาวไทยส่วนใหญ่ขาดหลักการในการเรียนรู้การจดจำความหมายของคำในภาษาไทยจึงส่งผลให้เกิดข้อผิดพลาดในการสื่อสาร

ปรีชา (cognition) หมายถึง กิจกรรมในระดับของความคิดในเรื่องของการจัดการกับความรู้และข้อมูลต่างๆ ที่คนเราคิด โดยอาจรวมไปถึงเรื่องของการรับรู้ การเก็บ หรือการนำข้อมูลดังกล่าวเหล่านั้นมาใช้ ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการมากมายเช่น การจดจำ การใช้เหตุผล ฯลฯ (Matin, 1983: 2) วรรณศาสตร์ปรีชา จึงเป็นการศึกษาความหมายตามแนวของภาษาศาสตร์ปรีชา (cognitive linguistics) ซึ่งเป็นศาสตร์ที่นำปัจจัยในเรื่องของจิตใจและกระบวนการทางจิตมาใช้ในการศึกษาภาษา' แนวความคิดสำคัญของวรรณศาสตร์ปรีชาก็คือแนวความคิดที่ว่าความหมายเกี่ยวข้องกับจิตใจและประสบการณ์ของตัวมนุษย์ ในอีกความหมายหนึ่ง ความหมายเป็นสิ่งที่มีความเชื่อมโยงเข้ากับโครงสร้างของมโนทัศน์ที่สร้างขึ้นมาจากประสบการณ์ของต่างๆ ของตัวมนุษย์

แนวทางการศึกษาวรรณศาสตร์ปรีชาเกิดขึ้นจากนักภาษาศาสตร์ที่ชื่อว่า จอร์จ เลคอฟ (Lakoff, 1987) ซึ่งมีแนวคิดที่ว่าความรู้ทางภาษาไม่ได้แยกออกจากระบบปรีชาของมนุษย์ความหมายในภาษาสะท้อนกลไกการรับรู้โลกของมนุษย์และมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ต่างๆ ของมนุษย์ วรรณศาสตร์ปรีชาเป็นแนวทางการศึกษาที่มุ่งศึกษาความหมายของคำมากกว่าความหมายของประโยค ตัวอย่างของการศึกษาตามแนวทางดังกล่าวนี้ได้แก่ การศึกษาคำหลายความหมาย (polysemy) อุปลักษณ์ (metaphor) นามนัย (metonymy) ทฤษฎีต้นแบบเครือข่ายความหมาย (semantic network) ผังภูมิรูปภาพ (image schema) เป็นต้น

2. การขยายความหมายของคำศัพท์

การขยายความหมายของคำศัพท์ ผู้วิจัยสนใจศึกษาคำว่า “แม่” ในรายการเจ็คิมกินรอบวง โดยเก็บข้อมูลจากสื่อยูทูปและเอกสารการวิจัยต่างๆ ผลการศึกษาสามารถแสดงให้เห็นถึงกระบวนการเปลี่ยนแปลงการขยายความหมายของคำศัพท์คำว่า “แม่” กับระบบวรรณศาสตร์ปรีชา โสมรวิ สมเพชร (2563) กล่าวว่า การขยายความหมายของคำว่า “แม่” มี 10 ความหมาย ได้แก่ 1) หญิงผู้ให้กำเนิดหรือ

เลี้ยงดูลูก, คำที่ถูกเรียกหญิงผู้ให้กำเนิดหรือเลี้ยงดูตน 2) คำที่ผู้ใหญ่เรียกผู้หญิงที่มีอายุน้อยกว่าด้วยความสนิทสนมหรือรักใคร่เป็นต้นว่า แม่นั้น แม่นี้ 3) คำใช้หน้าหน้านามเพศหญิง แปลว่า ผู้เป็นหัวหน้า เช่น แม่บ้าน 4) ผู้หญิงที่กระทำกิจการหรืองานอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น แม่ค้า ผู้หญิงที่ค้าขาย, แม่ครัว ผู้หญิงที่ท่าครัว 5) เรียกสัตว์ตัวเมียที่มีลูก เช่น แม่ม้า แม่วัว 6) เรียกคนผู้เป็นหัวหน้าหรือเป็นนายโดยไม่จำกัดว่าเป็นชายหรือหญิง เช่น แม่ทัพ, แม่กอง 7) คำยกย่องเทวดาผู้หญิงบางจำพวก, บางทีก็ใช้ว่า เจ้าแม่, แม่คงคา, แม่ธรณี, แม่โพสพ, เจ้าแม่กาลี เรียกสิ่งที่เป็นประธานของสิ่งต่าง ๆ ในพวกเดียวกัน เช่น แม่กระได, แม่แคร่, แม่แบบ 9) เรียกชิ้นใหญ่กว่าในจำพวกสิ่งสำหรับกัน เช่น แม่กฤษณา คู่กับ ลูกกฤษณา 10) เรียกต้นน้ำสายใหญ่ๆว่าแม่ เช่น แม่น้ำปิง, แม่น้ำวัง ความหมายของคำว่า “แม่” ทั้ง 10 ความหมาย จำแนกเป็นความหมายทางสรรพนามคือ คำว่า “แม่” มีทั้งความหมายไม่ตรงตามตัว ต้องอาศัยการตีความ อาจมีความหมายในเชิงเปรียบเทียบ และความหมายโดยตรง คือ คำที่มีความหมายตรงตัว หรือมีความหมายตรงตามพจนานุกรมไม่ต้องอาศัยการตีความ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างและความสัมพันธ์ทางความหมายของคำในภาษาจีนกับคำ “ใจ” ในภาษาไทย รวมทั้งศึกษาเปรียบเทียบมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาที่มีต่อคำทั้งสอง โดยอาศัยแนวทางของอรรถศาสตร์ ปรีชาน ภัทรา พิเชษฐศิลป์ กล่าวว่า (2556) 1) แนวคิดเรื่องมโนทัศน์ที่สะท้อนจากการปรากฏใช้ร่วมของคำเพื่อวิเคราะห์รูปร่างและหน้าที่การทำงานของ และ “ใจ” 2) แนวคิดเรื่องคำหลายความหมายเพื่อใช้จำแนกความหมายต่างๆของ และ “ใจ” และ 3) แนวคิดเรื่องแบบจำลองปรีชานเพื่อวิเคราะห์มโนทัศน์ของคำทั้งสองในระบบปรีชานของผู้ใช้ภาษา ผลการวิจัยพบว่า ในภาษาจีนและ “ใจ” ในภาษาไทยมีมโนทัศน์ที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือเป็นวัตถุที่ตั้งอยู่บริเวณกลางทรงออกค่อนไปทางซ้าย มีรูปทรงสามมิติซึ่งสามารถบรรจุสิ่งต่างๆไว้ภายใน หน้าที่ของวัตถุนี้เป็นไปเพื่อการผลิต เก็บ และควบคุม ดังนั้นคำ ในภาษาจีนและ “ใจ” ในภาษาไทยสามารถจำแนกความหมายออกเป็น 3 ความหมายหลักได้แก่ (1) อวัยวะหัวใจ (2) ตัวทำ

หน้าที่คิดและรู้สึก (3) ศูนย์กลาง ส่วนแบบจำลองปริชานของ และ “ใจ” มีความสัมพันธ์กับแควดวงมโนทัศน์ชีวิต แควดวงมโนทัศน์ความคิด ความรู้สึก แควดวงมโนทัศน์พื้นที่ว่างแบบปิดล้อม และแควดวงมโนทัศน์อื่นๆ ซึ่งกระบวนการทางปริชานอันสำคัญที่ก่อให้เกิดการสร้างมโนทัศน์ ความสัมพันธ์ระหว่างความหมายกับแบบจำลองปริชานของคำทั้งสอง ได้แก่ กระบวนการอุปลักษณ์และกระบวนการนามนัย นอกจากนี้ยังมีปัจจัยทางวัฒนธรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งความเชื่อในทางพุทธศาสนาที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการสร้างมโนทัศน์ของคำทั้งสอง คำและ “ใจ” จึงมีมโนทัศน์ที่มีความจำเพาะทางวัฒนธรรม

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาการจำแนกประเภทคำกริยาในภาษารัสเซียตามความหมายที่สัมพันธ์กับการ เคลื่อนที่ ศรีวรา ผาสุกดี (2552) กล่าวว่า ความหมายต้นแบบและรูปภาพที่ใช้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์มาจากคลังข้อมูลภาษารัสเซียแห่งชาติตามทฤษฎีอรรถศาสตร์ปริชานผู้วิจัยใช้ทฤษฎีการจำแนก ประเภททฤษฎีต้นแบบปรากฏการณ์พหุนัยและการเคลื่อนที่ในการวิเคราะห์มโนทัศน์ของความหมาย และ อธิบายเหตุการณ์เคลื่อนที่ผลการศึกษาพบว่าคำกริยาในภาษารัสเซียที่บ่งชี้การเคลื่อนที่จำนวน 92 คำ (คู่ คำ กริยา) ซึ่ง แสดงมโน ทัศน์การเคลื่อนที่ต่างๆจำแนกเป็น 10 มโนทัศน์ ได้แก่ 1) การเคลื่อนที่เชิงทิศทาง 2) การ เคลื่อนที่ด้วยความเร่ง 3) การเคลื่อนย้ายสรรพสิ่ง 4) การ เคลื่อนไหวร่างกาย 5) การเข้าร่วม 6) การอพยพ 7) การปล่อยการเคลื่อนลงน้ำ 9) การรับรู้ 10) การติดต่อจากผลการวิจัยยังพบว่าคำกริยาที่บ่งชี้การเคลื่อนที่พบ มากที่สุดในกลุ่มมโนทัศน์การเคลื่อนย้ายสรรพสิ่งผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาความหมายของคำ กริยาที่บ่งชี้การเคลื่อนที่ในการเรียนการสอนภาษารัสเซียในฐานะภาษาต่างประเทศสามารถนำงานวิจัยไปประยุกต์กับการเรียนการสอนคำกริยาในภาษารัสเซียตามแนวอรรถศาสตร์ปริชานเพื่อให้ผู้เรียนชาวไทยเข้าใจมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาที่มีต่อความหมายของคำกริยาบ่งชี้การเคลื่อนที่

3. กลวิธีการใช้ภาษา

กลวิธีการใช้ภาษาในหัวข้อนี้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ประการ 1) ความหมายของกลวิธีการใช้ภาษา และ 2) รูปแบบของกลวิธีการใช้ภาษา มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ความหมายของกลวิธีการใช้ภาษา

กาญจนา ต้นโพธิ์ (2563) กล่าวว่า กลวิธีการใช้ภาษาคือการเลือกใช้ภาษาในรูปแบบ คำประโยค ข้อความหรือสัญลักษณ์ใดๆ ที่ผู้ส่งสารเขียนหรือพูดในข้อความโพสต์เพื่อถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจและอารมณ์ความรู้สึกมายังผู้รับสาร จากการศึกษาข้อความทั้งการพูดหรือโพสต์ในเฟซบุ๊กและยูทูป กลวิธีที่ใช้ภาษา ใช้คำภาษาพูดในที่นี้ ภาษาที่ผู้พูดสื่อสารใช้การพูดคุยในการสร้างความสนิทสนมกับผู้รับสาร โดยการใช้คำที่เป็นกันเองเสมือนกับคนรู้จักเพื่อช่วยลดช่องว่างระหว่างบทสนทนาของผู้จัดรายการและแขกรับเชิญด้วย ผู้จัดรายการจึงใช้คำภาษาพูดที่ไม่เป็นระดับทางการเพื่อสร้างความสนิทสนมกับแขกรับเชิญ

ความหมายของกลวิธีการใช้ภาษามีนักวิชาการให้ความหมายไว้อย่างหลากหลาย อาทิ ประจูดจ แก้วสารพัดนึก (2553) กล่าวว่า การใช้ภาษา หมายถึง การติดต่อสื่อความหมายในสังคมให้เป็นที่เข้าใจกันด้วยการฟังผู้อื่นพูดบ้าง ให้ผู้อื่นฟังบ้าง อ่านสิ่งที่ผู้อื่นเขียน และเขียนบางสิ่งบางอย่างให้ผู้อื่นอ่านบ้าง ซึ่งประเด็นที่สำคัญที่กล่าวถึงกลวิธีการใช้ภาษา ประกอบด้วย 1) การใช้ภาษาให้ถูกวัฒนธรรม โดยใช้ถูกต้องตามแบบแผนของภาษาไทย ใช้คำสุภาพ หลีกเลี่ยงคำหยาบคาย หรือหยาบโลน และใช้คำพูดที่สื่อความหมายแจ่มแจ้ง ไม่กำกวม 2) วัฒนธรรมที่แทรกหรือสัมพันธ์อยู่กับการใช้ภาษา การใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน เห็นได้ว่ามีเรื่องของวัฒนธรรมแทรกอยู่ด้วยเสมอ ได้แก่ คติธรรม สำนวน ภาษิต สุภาษิต ทั้งในร้อยแก้ว ร้อยกรอง ในภาษาพูด และภาษาเขียน ความเชื่อต่าง ๆ ของชาวบ้านที่แทรกอยู่ในนิทาน เรื่องเล่า และขนบธรรมเนียมประเพณีที่ปฏิบัติอยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ 3) จุดมุ่งหมายในการใช้ภาษาตามแนววัฒนธรรม โดยใช้เพื่อสื่อสาร ใช้เพื่อสั่งสอนและใช้เพื่อสร้างสรรค์

วราพร สารกุล (2563) กล่าวถึง กลวิธีทางภาษา ไว้ว่า กลวิธีที่ปรากฏในการผลิตข้อความเพื่อสื่อไปยังผู้รับสาร คือ กลวิธีทางภาษา (linguistic strategies) ซึ่งเป็นกลวิธีของการผลิตตัวบททั้งตัวบทที่มีรูปถ้อยคำหรือวจนภาษา (verbal text) และตัวบทที่ไม่มีรูปถ้อยคำหรือวจนภาษา (nonverbal text) ตัวบทแต่ละตัวบทผ่านการเลือกใช้ภาษาที่แฝงวัตถุประสงค์หรือมีเจตนามุ่งหมายของผู้ส่งสารสื่อไปยังผู้รับสาร ตัวบทหรือข้อความมักจะมีพบกลวิธีทางภาษาที่แตกต่างกันไป ถ้าวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่เน้นลักษณะภาษา ก็อาจจะวิเคราะห์การใช้คำศัพท์ วลี ประโยค ลักษณะทางวจนลีลา (style) วิเคราะห์ด้านเจตนาของข้อความในการสื่อสารตามหลักการวจนปฏิบัติศาสตร์ เช่น วิเคราะห์วจนกรรม (speech act) หลักความสุภาพ ฯลฯ วิเคราะห์ลักษณะด้านการเรียบเรียงข้อความ เช่น การเชื่อมโยง การเกาะเกี่ยวความ เป็นต้น

3.2 รูปแบบของกลวิธีการใช้ภาษา

กลวิธีการใช้ภาษาเป็นการใช้ภาษาในรูปแบบคำ ประโยค ข้อความหรือสัญลักษณ์ใดๆ ที่ผู้จัดรายการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจและอารมณ์ความรู้สึกมายังผู้ชม จากการศึกษาการใช้ภาษารูปแบบคำ ผู้วิจัยพบว่ามีกลวิธีการใช้ภาษาที่ปรากฏในรายการเจ็ดกิมกีนรอบวง ซึ่งกลวิธีการใช้ภาษาที่เด่นและดึงดูดความสนใจจนเป็นที่นิยมอย่างมาก

สิริชญา คอนกรีต (2556) ได้แบ่งกลวิธีการใช้ภาษาออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) การใช้คำ 2) กลุ่มคำ และ 3) การใช้ภาพพจน์ ซึ่งการใช้คำเน้นรูปแบบการใช้คำกับกลุ่มคำแบบต่างๆ ได้แก่ การใช้คำและกลุ่มคำ ที่ผสมผสานระหว่างภาษาถิ่นอีสานภาษาไทยมาตรฐานและภาษาต่างประเทศ การใช้คำและกลุ่มเรียกสถานที่ การใช้คำและกลุ่มคำเรียกแทนบุคคล การใช้คำสื่ออารมณ์ การซ้ำคำ และการเล่นคำ นอกจากนี้ยังกล่าวถึง การใช้ภาพพจน์ประเภทอุปมา อุปัลักษณ์ อดิพจน์ บุคคลวัต ปฏิพากย์ การกล่าวเสียดสี และการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ กล่าวโดยสรุป กลวิธีการใช้ภาษา คือวิธีการที่ผู้เขียนใช้ภาษาในการถ่ายทอดความคิดลงในงานเขียน มีทั้งหมด 4 ประเภท ได้แก่ กลวิธีทางภาษาด้านการใช้คำ กลวิธีทางภาษาด้านการ

ใช้สำนวน กลวิธีทางภาษาด้านการใช้ความหมาย และกลวิธีทางภาษาด้านการใช้โวหารภาพพจน์

ประเภทของของกลวิธีการใช้ภาษามีผู้กล่าวถึงไว้ อาทิ พีรพงษ์ เคนทรภักดี ; โสภี อุ่นทะยา (2563) แบ่งกลวิธีการใช้ภาษาออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้ 1) กลวิธีทางภาษาด้านการใช้คำ คือ เสียงพูดหรือลายลักษณ์อักษรที่เขียนหรือพิมพ์ขึ้นเพื่อแสดงความคิด ได้แก่ (1) การใช้คำซ้ำและประโยคซ้ำ (2) การใช้คำหายาบ (3) การใช้คำภาษาต่างประเทศ และ (4) การเล่นเสียงของคำ 2) กลวิธีทางภาษาด้านการใช้สำนวน 3) กลวิธีทาง ภาษาด้านการใช้ความหมาย และ 4) กลวิธีทาง ภาษาด้านการใช้โวหารภาพพจน์ ได้แก่ (1) กลวิธีทางภาษาด้านการใช้คำ (2) กลวิธีทางภาษาด้านการใช้สำนวน (3) กลวิธีทางภาษาด้านการใช้ความหมาย และ (4) กลวิธีทางภาษาด้านการใช้โวหารภาพพจน์ ด้านเอี่ยม อามาตย์มุลสตรี (2560) ได้แบ่งกลวิธีการใช้ภาษาออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) การใช้คำ 2) การสื่อความหมายทางเพศ 3) การสื่อความหมายโดยนัย

● บทสรุปและอภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง “การขยายความหมายของคำว่าแม่ที่ปรากฏในรายการเจ็ดคัมภีร์รอบวง” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การขยายความหมายของคำว่าแม่ที่ปรากฏในรายการเจ็ดคัมภีร์รอบวงตามแนวคิดอรรถศาสตร์ปริชาน ผลการวิจัยสรุปว่า

เนื้อหารายการเจ็ดคัมภีร์รอบวงที่ผู้วิจัยเลือกเป็นตัวอย่างวิจัยมี 10 ตอน ประกอบด้วย 1) ตอนที่ 45 ถ้าก็อตต้อ ริชชีบอกเลยว่า “ไม่ย้อนะ” 2) ตอนที่ 64 นนท์ ธนนท์ จีบหญิงไม่ยาก แค่พูดว่าชอบก็ได้แล้ว 3) ตอนที่ 66 ถ้าเรื่องนี้หลุดป๊อบบอกเลยว่ามีสะเทือนทั้งวงการแน่ 4) ตอนที่ 67 แกรนด์ดีดนิ้วถ้านั่นคุณห้ามมีเลิกแน่ 5) ตอนที่ 77 พี่ป๊อบมึงจำไว้จะไม่โทรหาอีกแล้ว 6) คือ ตอนที่ 88 จี๊ เอ็ม ไม่รับงานแล้วเพราะจะมูเท่านั้นเพื่อเงิน 7) ตอนที่ 90 โบว์ vs อเล็ก เคยตดปะทะกันมาแล้ว 8) ตอนที่ 93 หนูแต่งงานมาแล้ว 2รอบ ต้องสวยเบอร์ไหน

อะแม่ 9) ตอนที่ 94 หนูจะเลิกได้ไงก็แฟนหนูหล่อวีก 10) ตอนที่ 112 หนูเห็นแซทลับซีเกือบเทงานแต่งแล้วแม่ ที่เผยแพร่ทาง Youtube และมีจำนวนผู้เข้าชมมากกว่า 1,000,000 ครั้งขึ้นไป ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลของยอดการเข้าชมรายการ เจ็คิมกินรอบวงปรากฏว่า ยอดที่มีผู้ชมสูงสุดคือ ตอนที่ 88 จ๊ะ เอม ไม่รับงานแล้ว เพราะจะมูเท่านั้นเพื่อเงิน มียอดผู้เข้าชม 4 ล้าน ตอนที่ 77 พี่บ๊อบมึงจำไว้จะไม่โทรหา มีอีกแล้ว มียอดผู้เข้าชม 2 ล้าน ตอนที่ 112 หนูเห็นแซทลับซีเกือบเทงานแต่งแล้วแม่ มียอดผู้เข้าชม 1.8 ล้าน ตอนที่ 94 หนูจะเลิกได้ไงก็แฟนหนูหล่อวีก มียอดผู้เข้าชม 1.7 ล้าน ตอนที่ 90 โบว์ vs อเล็ก เคยตดปะทะกันมาแล้ว มียอดผู้เข้าชม 1.5 ล้าน ตอนที่ 45 ถ้าถือตัวอริชชีบอกเลยว่าไม่ย้อเลยนะ มียอดผู้เข้าชม 1.3 ล้าน ตอนที่ 64 นนท์ ธนนท์ จีบหญิงไม่ยาก แค่ว่าชอบก็ได้แล้ว มียอดผู้เข้าชม 1.2 ล้าน ตอนที่ 66 ถ้าเรื่องนี้หลุด พี่บ๊อบบอกเลยว่ามิสะเทือนทั้งวงการแน่ มียอดผู้เข้าชม 1.2 ล้าน ตอนที่ 93 หนูแต่งงานมาแล้ว 2 รอบ ต้องสวยเบอร์ไหนอะแม่ มียอดผู้เข้าชม 1.1 ล้าน ตอนที่ 67 แกรนด์ติดนวดถ้าเด่นคุณห้ามมีเลิกแน่ มียอดผู้เข้าชม 1 ล้าน ตามลำดับ ผู้วิจัยเห็นว่าแม่ หรือ มารดา เป็นคำที่เรียกผู้ให้กำเนิด และโดยทั่วไป คือ แม่ที่เป็นบุคคลสำคัญของครอบครัวแบบ พ่อ-แม่-ลูก ในเชิงจริยธรรมยึดถือให้แม่เป็นผู้มีพระคุณต่อลูกเพราะเป็นผู้ให้กำเนิด

ปัจจุบันคำว่า “แม่” ถูกนำมาใช้ในหลายสถานการณ์ อาทิ ใช้เป็นคำเรียกผู้ที่มีสถานภาพหรือบทบาทของผู้หญิงที่เป็นเพศแม่ผู้ให้กำเนิด และคำที่ใช้เรียกสรรพนามแทนบุคคลอื่นและตัวเอง (ที่มักปรากฏในสื่อสมัยใหม่) ที่ไม่ได้ดำรงสถานภาพหรือบทบาทความเป็นเพศแม่ที่ให้กำเนิด ทำให้พบคำว่า “แม่” ในความหมายที่สองนี้มีการขยายความหมายมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศที่ใช้คำว่า “แม่” ในสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้คำว่า “แม่” จึงกลายเป็นคำอุทานที่ปรากฏในสื่อของปี 2562 ซึ่งมีผู้ใช้อย่างแพร่หลายทั้งในสถานการณ์ปกติ และสถานการณ์ของสื่อรูปแบบออนไลน์ กล่าวคือ คำว่าแม่ได้ขยายความหมายและบริบทออกไปอย่างต่อเนื่อง แพรวตา ศรีชะโคตรและภาสพงศ์ ผิวพอใช้ (2561) กล่าวว่า คำว่าแม่ในความหมายนี้ถูกแทนด้วยความรู้สึก

เรารู้สึกผูกพันกับเขา นับถือเคารพส่วนมากจะเป็นผู้หญิงและเพศทางเลือกที่มักเรียกกันในตัวตนของคนนั้น

จากข้อมูลข้างต้น รายการเจ็ดคัมภีร์รอบวง จัดรายการในรูปแบบของรายการชิมอาหาร นำเสนอร้านอาหาร มีการเล่นดนตรีและร้องเพลงร่วมกับแขกรับเชิญและร่วมพูดคุยกับแขกรับเชิญถามเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตทั้งในด้านความรักและการทำงาน รวมถึงวีรกรรมเก่าของแขกรับเชิญนอกจากจะเป็นรายการเกี่ยวกับการรับประทานอาหารแล้วยังเป็นรายการที่แฝงไปด้วยความบันเทิง กุลริศา ทูลทิพย์ (2559) กล่าวว่า การเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ ความคาดหวัง การเปิดรับชมรายการ ความพึงพอใจ และแนวโน้มพฤติกรรมที่มีต่อรายการ ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังก่อนเปิดรับชม การเปิดรับชมรายการ และความพึงพอใจหลังเปิดรับชมรายการ

ผู้วิจัยพบว่าตามเอกสารต่าง ๆ ได้แก่ พจนานุกรม เอกสารทางวิชาการ ตำราหรือบทความ ซึ่งปรากฏความหมายของคำว่า “แม่” แตกต่างกัน ดังนี้

การวิเคราะห์การขยายความหมายของคำว่าแม่ที่ปรากฏในรายการเจ็ดคัมภีร์รอบวงตามแนวคิดอรรถศาสตร์ปริชานโดยศึกษาการขยายความหมายของคำว่าแม่ที่ปรากฏในรายการเจ็ดคัมภีร์จำนวน 10 ตอน ซึ่งมียอดผู้เข้าชมมากกว่า 1,000,000 ครั้งขึ้นไป มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การขยายความหมายของคำว่าแม่ที่ปรากฏในรายการเจ็ดคัมภีร์รอบวงตามแนวคิดอรรถศาสตร์ปริชาน โดยศึกษาเฉพาะคำว่า “แม่” ที่มีความหมาย ผลการศึกษาพบว่า การขยายความหมายของคำแม่จากนามนัย ซึ่งคำเรียกแม่ในรายการเจ็ดคัมภีร์รอบวงมีการขยายความหมายแบบกว้างออกในลักษณะนามนัย ความหมายของนามนัยคือ การเปรียบเทียบโดยการใช้คำหรือวลีซึ่งบ่งลักษณะหรือคุณสมบัติที่เป็นจุดเด่น หรือลักษณะสำคัญ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

กลวิธีการใช้ภาษาทั้งหมดที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ส่งผลให้ความหมายในรายการเจ็ดคัมภีร์รอบวงหลากหลายแตกต่างกันไป เพื่อสื่อสารความหมายของคำและลักษณะการขยายความหมายออกมาได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยพบว่า การศึกษาเรื่อง

กลวิธีทางภาษาในการขยายความหมายของคำว่ามี 2 ประเด็นดังนี้ กลวิธีทางภาษาในการขยายความหมายของคำว่าแม่ทั้งหมด 2 กลวิธี ประกอบด้วย 1) กลวิธีทางภาษาด้านการใช้ความหมาย และ 2) กลวิธีทางภาษาด้านการใช้โวหารภาพพจน์ ซึ่งกลวิธีที่พบมากที่สุด คือ กลวิธีทางภาษาด้านการใช้โวหารภาพพจน์มีอยู่ทั้งหมด 10 ตอน กลวิธีทางภาษาด้านการใช้โวหารภาพพจน์ ประกอบด้วย (1) อุปลักษณ์ (2) นามนัย กาญจนนา ตันโพธิ์ (2563) กล่าวว่า กลวิธีการใช้ภาษาคือการเลือกใช้ภาษาในรูปแบบ คำประโยค ข้อความหรือสัญลักษณ์ใดๆ ที่ผู้ส่งสารเขียนหรือพูดในข้อความโพสต์เพื่อถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจและอารมณ์ความรู้สึกมายังผู้รับสาร จากการศึกษาข้อความทั้งการพูดหรือโพสต์ในเฟซบุ๊กและยูทูบ กลวิธีการใช้ภาษา ใช้คำภาษาพูดในที่นี้ ภาษาที่ผู้พูดสื่อสารใช้การพูดคุยในการสร้างความสนิทสนมกับผู้รับสาร โดยการใช้คำที่เป็นกันเองเหมือนกับคนรู้จักเพื่อช่วยลดช่องว่างระหว่างบทสนทนาของผู้จัดรายการและแขกรับเชิญด้วย ผู้จัดรายการจึงใช้คำภาษาพูดที่ไม่เป็นระดับทางการเพื่อสร้างความสนิทสนมกับแขกรับเชิญความหมายของกลวิธีการใช้ภาษามีนักวิชาการให้ความหมายไว้อย่างหลากหลาย อาทิ ประดุง แก้วสารพัดนึก (2553) กล่าวว่า การใช้ภาษา หมายถึง การติดต่อสื่อความหมายในสังคมให้เป็นที่เข้าใจกันด้วยการฟังผู้อื่นพูดบ้าง ให้ผู้อื่นฟังบ้าง อ่านสิ่งที่ผู้อื่นเขียนและเขียนบางสิ่งบางอย่างให้ผู้อื่นอ่านบ้าง ซึ่งประเด็น ที่สำคัญที่กล่าวถึงกลวิธีการใช้ภาษา ประกอบด้วย 1) การใช้ภาษาให้ถูกวัฒนธรรม โดยให้ถูกตามแบบแผนของภาษาไทย ใช้คำสุภาพ หลีกเลี่ยงคำหยาบคาย หรือหยาบโลน และใช้คำพูดที่สื่อความหมายแจ่มแจ้ง ไม่กำกวม 2) วัฒนธรรมที่แทรกหรือสัมพันธ์อยู่กับการใช้ภาษา การใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน เห็นได้ว่ามีเรื่องของวัฒนธรรมแทรกอยู่ด้วยเสมอ ได้แก่ คติธรรม สำนวน ภาษิต สุภาษิต ทั้งในร้อยแก้ว ร้อยกรอง ในภาษาพูดและภาษาเขียน ความเชื่อต่าง ๆ ของชาวบ้านที่แทรกอยู่ในนิทาน เรื่องเล่า และขนบธรรมเนียมประเพณีที่ปฏิบัติอยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ 3) จุดมุ่งหมายในการใช้ภาษาตามแนววัฒนธรรม โดยใช้เพื่อสื่อสาร ใช้เพื่อสั่งสอนและใช้เพื่อสร้างสรรค์ กลวิธีการใช้ภาษาเป็นการใช้ภาษาในรูปแบบคำ ประโยค ข้อความหรือสัญลักษณ์ใดๆ

ที่ผู้จัดรายการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจและอารมณ์ความรู้สึกมายังผู้ชม จากการศึกษาการใช้ภาษารูปแบบคำ ผู้วิจัยพบว่ามามีกลวิธีการใช้ภาษาที่ปรากฏในรายการเจ็คคิมกินรอบวง ซึ่งกลวิธีการใช้ภาษาที่เด่นและดึงดูดความสนใจจนเป็นที่นิยมอย่างมาก คำนามที่ผู้เป็นหลักหรือประธานของกลุ่มหรือของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

เอกสารอ้างอิง

- กาจบัณฑิต วงศ์ศรี. (2547). เครือข่ายความหมายของคำว่า “ออก” ภาษาไทย : การศึกษาแนววรรณศาสตร์ปริชาน.
- กุลริศา ทูลทิพย์. (2559). ความคาดหวังและความพึงพอใจที่มีต่อรายการ **ครัวคุณต๋อย**. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กาญจนา ต้นโพธิ์. (2563). การศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาและกลวิธี การนำเสนอเนื้อหาในเฟซบุ๊กแฟนเพจยอดนิยมของไทย. มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิรัชย์ หิรัญรัต. (2550). การศึกษาความหมายของคำว่า “เอา” ในภาษาไทย. มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์
- จิ่ง เล็น. (2562). การเปรียบเทียบการขยายความหมายของคำว่า “กิน” **ในคำประสม**. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิตาภา ตั้งดิลกธนากุล. (2563). การขยายหน้าที่เชิงไวยากรณ์ของคำว่า “เวลา” **ในภาษาไทย**. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทัศนีย์ เมฆถาวรวัฒนา. (2553). การวิเคราะห์ความหมายแบบครอบคลุมของ คำสำคัญทางวัฒนธรรม “ไม่เป็นไร” “เกรงใจ” และ “ขอโทษ” ใน ภาษาไทยตามแนวทฤษฎีอภิภาษาเชิงอรรถศาสตร์ธรรมชาติ. สำนักงาน วิจัยทรัพยากร.
- ชนานันท์ ตรงดี, วราลักษณ์ แซ่อึ้ง, อุไรวรรณ แซ่ว่อง, จรรยา ดุลยะลา, ย่าผิง ซู. (2563). การขยายความหมายของคำว่า “แม่” ในภาษาไทย ภาษาลาว และภาษาจีน. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- บัณศิกาญจ ตั้งภากรณ์. (2561). การประกยูกต์ความรู้ทางอรรดศาสตร์ปริชานกับการสอนคำหลายความหมายในภาษาจีนสำหรับผู้เรียนชาวไทย. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปราณี วงศ์เทศ. (2543). ความเป็นแม่คือองค์ความรู้ที่ยิ่งใหญ่และสำคัญมากต่อการสร้างมนุษยชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิรพงษ์ เคนทรภักดี, โสภี อุ๋นทะยา. (2564). กลวิธีทางภาษาในบทเพลงลูกทุ่งอีสานร่วมสมัย. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- แพรววตา ศรีชะโคตร, ภาสพงษ์ ผิวพอใช้. (2561). กลวิธีและถ้อยคำการสัมภาษณ์ในรายการวิทยุคลับพรายเดย์. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร 2.
- พิชชาวีร์ กิจประกาศศิริ. (2564). การศึกษาการหลากหลายความหมายของคำกริยา da ในภาษาจีนกลาง. พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. <https://dictionary.orst.go.th>.
- ภัทรา พิเชษฐศิลป์. (2556). มโนทัศน์ของ “XIN” ในภาษาจีนและ “ใจ” ในภาษาไทย : การศึกษาตามแนวทางอรรดศาสตร์ปริชาน. สำนักงานวิทยทรพยากร.
- รัชนีย์ คุณานุกัฒน. (2552). ความหมายและความศักดิ์สิทธิ์ของคำว่าแม่. https://www.kroobannok.com/blog/16559?fbclid=IwAR0nk-cWQPXDQsUCxjYXu92gHro1j_UcWV5kzTE7wGiE2n5P04Dj8s-9S4AyM
- วราพร สารกุล. (2563). กลวิธีทางภาษากบการนำเสนออัตลักษณ์ของตุ๊ด จากไดอารีตุ๊ดซี่ส์ เดอะซีรีส์. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- วิชุดา ชาวสุวรรณ. (2565). การสร้างสรรค์รายการวาไรตี้บันเทิงเพื่อกลุ่มชายรักชาย. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศศิวิมล สงวนพงษ์. (2563). อารมณ์ขันในรายการเทยเทียวไทย. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศรีวรา ผาสุกดี. (2552). อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ “ชีวิต” ในภาษารัสเซียตามแนวคิดอรรดศาสตร์ปริชาน. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- สิริกมล สิริสัมพันธ์. (2563). ระบบมโนทัศน์ของคำว่า qi ในภาษาจีนกลาง: การศึกษาตามแนวภาษาศาสตร์ปริชาน. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุทธิรักษ์ บุรพาศิริวัฒน์. (2560). การขยายความหมายของคำว่า “เสือก” ในภาษาไทย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อรรถสิทธิ์ บุญสวัสดิ์, สมทรง บุรุษพัฒน์. (2561). การแปรของคำเรียกญาติ พื้นฐานภาษาไทยดำในประเทศไทย ลาว และเวียดนาม. มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง